

SLOVNÍ DRUHY

<p>Cíl učiva o slovních druzích – kategorizace: veškerá slovní zásoba se dá rozřadit do kategorií, šuplíků, přihrádek – především podle významu, ale také podle formy; každé slovo se dá někam zařadit</p>	
<p>Pro Čechy i pro žáky s OMJ je existence kategorie slovních druhů ve chvíli výkladu nová a to, že všechna slova ze slovní zásoby můžeme vložit do nějakého šuplíku podle určité kategorie, je taky nové.</p>	
<p>Začínáme ve 2. třídě – podst. jména, přídavná jména, slovesa Celý 1. stupeň se prohlubuje učivo – cíl: poznat, rozřadit</p>	
<p>Češi poznají slovní druh pomocí otázky a věcného významu.</p>	<p>Žáci s OMJ poznají slovní druh podle věcného významu, kontextu ve větě nebo konce slova (zakončení je pro žáky s OMJ hledisko podstatné – viz zásady češtiny pro cizince - , ale samozřejmě není hledisko jediné, protože např. koncovka –í, může být u slov jako cizí i náměstí i pálí; pak je důležitý právě kontext i znalost slovní zásoby)</p>
<p>„Češi rozumí, když se řekne“ lev“, hned si to představí a umí to pak zařadit.“ Češi (hlavně právě děti na 1. stupni) rozřazují slova na základě znalosti významu slov.</p>	<p>„Žáci s OMJ nemají stejnou slovní zásobu jako Češi, pokud žák s OMJ nemá tu slovní zásobu, která je v učebnici, nezná to slovo, nepozná nic...“</p> <p>Žáci s OMJ se potřebují slovní druhy učit na známé slovní zásobě (stejně jako Češi – pro ty je ale známých slov mnohem více...) - lze použít slovní zásobu z prvouky a využít propojení oblastí běžného dětského života – škola, rodina, jídlo, hry...</p>

Jak na slovní druhy

- Zezačátku učit jen podstatné jméno a sloveso; přehled všech slovních druhů jen pro přehled, seznámení se systémem.
- Můžeme se inspirovat z výuky z cizích jazyků - rovnou představujeme každý slovní druh jinou barvou (červená podst. jm., modrá slovesa) - lze nahradit symboly, tj. PJ mají čtvereček, slovesa trojúhelník, příslovce kolečko;

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

SLOVNÍ DRUHY – MATERIÁL K VÝKLADU I PROCVIČENÍ
 Lze použít na 1. i 2. stupni, zde uvádíme použití pro 1. stupeň

NOVÉ	AUTO	JEDE	RYCHLE
STARÝ	PÁN	CHODÍ	POMALU
TLUSTÝ	KUCHAŘ	VAŘÍ	DOBŘE
MALÝ	PES	ŠTĚKÁ	POTICHU
VESELÝ	KLAUN	ZPÍVÁ	NAHLAS
MALÉ	MIMINKO	SPÍ	DLOUHO
CHYTRÁ	HOLKA	POČÍTÁ	SPRÁVNĚ
MLADÝ	SMRK	ROSTE	KŘIVĚ
CELÁ	TŘÍDA	ČTE	POTICHU
BÍLÁ	KOČKA	SKÁČE	VYSOKO

Slovní zásobu lze na 1. stupni obměnit podle právě probírané látky v prvouce.

Postup práce při výkladu pro 1. stupeň – od 2. třídy:

1. Dostanou věty vcelku
2. Ověříme porozumění – obrázek, pantomima,...
3. Vybarví podle instrukce učitele (mechanicky „první sloupec modře, druhý červeně, třetí zeleně, čtvrtý fialově“)
4. Vydedukují slovní druhy
5. Rozstříhají tabulku na čtverečky
6. Mechanicky dávají na hromadu podle barev
7. Když mají barevné hromádky, hrajeme chapačku
8. Znova složí věty nebo dvojice
9. Vytvoří si další slova
10. Aktivita Vláček („vystupují podstatná jména...“)

.....

Tip: kromě toho, že žáci pochopí zařazování slov „do šuplíků“, tj. systém slovních druhů, mohou si na cvičení při skládání do dvojic/vět také uvědomit, že ne ke každému PJ se hodí každé PŘJ – tj. mimovolně se učí také koncovky přídavných jmen podle rodů

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

